

Editörden / From the Editor

Değerli Meslektaşlarım

İnsanlık tarihi kadar eski olmasına karşın tüberküloz, günümüzde de küresel ölçekte önemini koruyan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Sosyoekonomik koşullar, göç hareketleri, bağışıklık sistemini etkileyen hastalık ve tedaviler ile ilaç direncindeki artış, bu kadim enfeksiyonun farklı klinik görünümlemleri yeniden ve yeniden karşımıza çıkmasına neden olmaktadır. Tüberküloz çoğu zaman akciğerlerle özdeşleştirilse de gerçekte santral sinir sisteminden kas-iskelet sistemine, baş-boyun bölgesinden gastrointestinal ve genitoüriner sisteme kadar hemen her organı tutabilen, çok yönlü ve kimi zaman tanısız açıdan oldukça zorlayıcı bir hastalıktır.

Bu özel sayıyı, tüberkülozun radyolojik bulgularını “baştan ayağa” bütüncül bir yaklaşımla ele almak amacıyla hazırladık. Amacımız yalnızca hastalığın klasik görüntüleme özelliklerini hatırlatmak değil; atipik yerleşimlerini, bağışıklık durumuna göre değişebilen görünümlemleri, farklı yaş gruplarındaki özelliklerini ve malignite, enflamatuvar hastalıklar ya da diğer enfeksiyonlarla karışabilen bulgularını da güncel bilgiler ışığında değerlendirmektir.

Sayımız, hastalığın epidemiyolojisi, bulaş yolları, klinik bulguları, tanı yöntemleri ve tedavi yaklaşımlarının değerlendirildiği **Tüberküloz Kliniği** bölümüyle başlamaktadır. Ardından **Nörolojik Tüberküloz, Spinal Tüberküloz, Baş-Boyun Tüberkülozu** ve **Toraks Tüberkülozu** ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Hastalığın ekstrapulmoner tutulumları kapsamında **Abdominal Tüberküloz, Gastrointestinal Sistem Tüberkülozu, Üriner Sistem Tüberkülozu, Genital Sistem Tüberkülozu, Meme Tüberkülozu** ve **Kas-İskelet Sistemi Tüberkülozu** ayrı bölümler hâlinde incelenmektedir. Çocukluk çağındaki tüberkülozun klinik ve radyolojik özelliklerinin erişkinlerden önemli farklılıklar gösterebilmesi nedeniyle **Pediyatrik Tüberküloz Radyolojisine** de özel bir bölüm ayrılmıştır.

Radyoloji, tüberkülozun tanısında, yaygınlığının belirlenmesinde, komplikasyonların saptanmasında ve tedavi yanıtının izlenmesinde vazgeçilmez bir role sahiptir. Bununla birlikte hiçbir görüntüleme bulgusu, klinik, mikrobiyolojik ve histopatolojik verilerden bağımsız değerlendirilmemelidir. Radyoloğun temel sorumluluğu; hastalığı düşündüren ipuçlarını zamanında fark etmek, uygun ayırıcı tanıyı oluşturmak, gerekli ileri incelemelere yön vermek ve özellikle bulaştırıcılık ya da ciddi komplikasyon olasılığı bulunan durumlarda klinisyenle hızlı ve etkili iletişim kurmaktır.

Bu sayıda pulmoner ve ekstrapulmoner tüberkülozun geniş görüntüleme yelpazesi; direkt grafi, ultrasonografi, bilgisayarlı tomografi, manyetik rezonans görüntüleme yöntemlerinin katkılarıyla sistematik biçimde ele alınmaktadır. Ayrıca hastalığın tedavi sonrası sekelleri, komplikasyonları ve bazı olgularda tanıyı güçleştiren taklitçi özellikleri de örnekler üzerinden tartışılmaktadır. Böylece yalnızca sık karşılaşılan tabloları değil, nadir olmakla birlikte gözden kaçırıldığında önemli sonuçlar doğurabilecek tutulum biçimlerini de görünür kılmayı hedefledik.

Bu özel sayının hazırlanmasına bilgi, deneyim ve değerli görsel arşivleriyle katkıda bulunan tüm yazarlara; bilimsel niteliğin yükseltilmesinde emeği geçen hakemlerimize ve yayın sürecini titizlikle yürüten dergi ekibimize içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayının, günlük radyoloji pratiğinde karşılaşılan olguların değerlendirilmesine katkı sağlamasını; uzmanlarımız, asistanlarımız, genç meslektaşlarımız ve tüberkülozla ilgilenen tüm sağlık çalışanları için yararlı ve kapsamlı bir başvuru kaynağı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Gökhan Pekindil

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Manisa, Türkiye